

Sygn. akt VII U 864/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2021r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 marca 2021r. w Warszawie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 27 maja 2020 roku, znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. K. prawo do renty rodzinnej na okres od 1 marca 2020 roku do 30 września 2020 roku.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

M. K. w dniu 19 czerwca 2020r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 27 maja 2020r., znak: (...), odmawiającej prawa do renty rodzinnej, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do ww. świadczenia po zmarłym ojcu K. K., do czasu zakończenia roku akademickiego, tj. do dnia 30 września 2020r., a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że podstawą wydania zaskarżonej decyzji było stwierdzenie, że uzyskał wpis na ostatni rok studiów w dniu 27 lutego 2020r., a zatem kończąc 25 rok życia w dniu 20 lutego 2020r. nie był jeszcze studentem ostatniego roku studiów. Na tej podstawie organ rentowy odmówił mu prawa do renty rodzinnej na dalszy okres. Ubezpieczony podniósł, że od dnia 1 marca 2019r. jest studentem Wojskowej Akademii (...) na kierunku logistyka w przedsiębiorstwie o profilu praktycznym, a studia te realizowane są jako niestacjonarne studia drugiego stopnia i obejmują trzy semestry. Zgodnie z harmonogramem studiów rok akademicki zaczyna się w dniu 1 października 2019r., a kończy 30 września 2020r. Ubezpieczony wskazał, że na żądanie organu rentowego przedłożył zaświadczenie z uczelni, z którego wynika, że ukończył 25 rok życia w dniu 20 lutego 2020r., będąc na ostatnim roku studiów, gdyż zaliczył wszystkie przedmioty z semestru drugiego i uzyskał wpis na ostatni rok studiów. Z kolei zgodnie z decyzją Prorektora ds. kształcenia nr (...) z dnia 18 stycznia 2013r. nauczyciel ma obowiązek uzupełnienia ocen w systemie (...) w terminie do 5 dni roboczych od daty przeprowadzenia egzaminu. W związku z tym ostatnie zaliczenie egzaminu zostało uzupełnione przez dziekanat w systemie (...) w dniu 27 lutego 2020r. W tej sytuacji Zakład błędnie przyjął datę 20 lutego 2020r., jako datę ukończenia przez niego studiów, albowiem data ta nie jest równoznaczna z końcem roku akademickiego. Tym samym organ rentowy naruszył art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021r. poz. 291 ze zm.), z którego

wynika, że prawo do renty rodzinnej przysługuje dziecku, które ukończyło 25 lat na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, przez okres do zakończenia tego ostatniego roku studiów. Z uwagi na to, że ubezpieczony ukończył 25 rok życia, będąc na ostatnim roku studiów, to renta rodzinna powinna być mu wypłacana przez cały rok akademicki, tj. do dnia 30 września 2020r. Organ rentowy wydając w tym przedmiocie decyzję odmowną dokonał błędnej interpretacji powołanej wyżej regulacji, bazując na błędnych ustaleniach, a nie uwzględniając daty zakończenia roku akademickiego, co wynika z treści ww. przepisu. Ubezpieczony wyraził także wątpliwość co do daty doręczenia mu zaskarżonej decyzji i rozpoczęcia biegu terminu do złożenia odwołania, powołując się na okoliczność wysyłki decyzji listem zwykłym, a przez to brak potwierdzenia odbioru takiej przesyłki własnoręcznym podpisem ze wskazaniem daty jej doręczenia (odwołanie z dnia 16 czerwca 2020r., k. 3-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 20 lipca 2020r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy powołał się na treść art. 68 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podkreślając że w dacie zgłoszenia wniosku o przedłużenie prawa do renty rodzinnej, M. K. był studentem trzeciego semestru trzysemestralnych studiów uzupełniających na Wydziale (...) Wojskowej Akademii (...) w W.. Studia rozpoczął od 1 marca 2019r. tj. od semestru letniego, a ich zakończenie przewidziane zostało na 30 września 2020r. Zakład dodał, że w toku postępowania wyjaśniającego zwrócił się do ww. uczelni o wskazanie czy na dzień ukończenia 25 roku życia, ubezpieczony zdał wszystkie egzaminy w ramach przedostatniego roku studiów i tym samym uzyskał wpis na ostatni rok studiów. W piśmie z dnia 12 maja 2020r. uczelnia wskazała, że ostatnie zaliczenie, zgodnie z regulaminem studiów w (...) (uchwała Senatu (...) nr (...) z dnia 30 maja 2019r.), zostało uzupełnione studentowi w systemie (...) w dniu 27 lutego 2020r. Na tej podstawie ZUS przyjął, że ubezpieczony uzyskał wpis na ostatni rok studiów w dacie 27 lutego 2020r., a więc kończąc 25 lat w dniu 20 lutego 2020r. nie był jeszcze studentem ostatniego roku studiów. Na tej podstawie Zakład uznał, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do przedłużenia wypłaty renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie zgodził się z decyzją odmawiającą mu prawa do renty rodzinnej, wnosząc w dniu 23 czerwca 2020r. odwołanie i podnosząc zarzut niezasadnej odmowy dalszego prawa do wypłaty świadczenia. Na etapie rozpatrywania ww. odwołania Zakład uznał, że zachodzą okoliczności uzasadniające ponowne rozpatrzenie sprawy, w związku z czym wszczęto postępowanie wyjaśniające w przedmiocie ustalenia, w jakim dokładnie terminie – zgodnie z Regulaminem studiów w (...) - ubezpieczony ukończył pierwszy rok studiów i uzyskał wpis na drugi i zarazem ostatni rok studiów. W związku z tym, że zakończenie postępowania wyjaśniającego i ewentualne wydanie nowej decyzji nie było możliwe przed upływem terminu do przekazania odwołania do Sądu, organ rentowy przekazał odwołanie, wskazując jednocześnie, że na dzień sporządzenia odpowiedzi na odwołanie brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie z dnia 20 lipca 2020r., k. 9 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 7 września 2020r. organ rentowy, precyzując stanowisko zawarte w odpowiedzi na odwołanie, wskazał że uczelnia w piśmie z dnia 17 sierpnia 2020r. nie wyjaśniła od kiedy i do kiedy zgodnie z Regulaminem studiów w (...) trwa I oraz II rok trzysemestralnych studiów drugiego stopnia na Wydziale, na którym studiuje ubezpieczony, podając jedynie od kiedy i do kiedy trwały poszczególne semestry oraz, że M. K. uzyskał wpis na semestr trzeci w dniu 28 lutego 2020r. Na podstawie uzyskanej informacji, organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony w dniu ukończenia 25 lat nie uzyskał wpisu na ostatni rok studiów (25 lat ukończył w dniu (...), a wpis na trzeci, ostatni semestr uzyskał w dniu 28 lutego 2020r.). Tym samym zaskarżona decyzja jest prawnie i faktycznie uzasadniona oraz nie narusza art. 68 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (pismo procesowe z dnia 7 września 2020r., k. 12 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. K., ur. (...), od dnia 1 sierpnia 2011r., tj. od miesiąca złożenia wniosku, nabył prawo do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 13 kwietnia 2008r. ojcu K. K.. Nastąpiło to na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 września 2011r., znak: (...). Prawo do ww. świadczenia zostało przyznane na okres do dnia 31 października 2011r., następnie było przedłużane na dalsze okresy, ostatecznie zostało przyznane na okres do dnia 29 lutego 2020r.

(wniosek z dnia 5 września 2011r., k. 1-8; odpis skrócony aktu zgonu, k. 9; odpis skrócony aktu urodzenia, k. 13; decyzja ZUS z dnia 20 września 2011r., znak: (...), k. 25-28 i nast.: z dnia 12 października 2011r., z dnia 14 lutego 2012r., z dnia 9 marca 2012r., k. 33-37, z dnia 1 października 2012r., z dnia 5 kwietnia 2013r., z dnia 2 i 15 października 2013r., z dnia 2 października 2014r., z dnia 8 września 2015r., z dnia 16 listopada 2015r., z dnia 22 marca 2019r. – nienumerowane karty akt organu rentowego nr (...)).

W dniu 24 sierpnia 2015r. ubezpieczony został przyjęty na pierwszy rok cywilnych studiów stacjonarnych pierwszego stopnia w Wojskowej Akademii (...) na kierunku logistyka na Wydziale (...). Studia inżynierskie pierwszego stopnia, obejmowały siedem semestrów i trwały 3,5 roku. Ubezpieczony ukończył je w dniu 28 lutego 2019r. W dniu 1 marca 2019r. ubezpieczony rozpoczął cywilne studia niestacjonarne drugiego stopnia na tej samej uczelni na Wydziale (...) na kierunku logistyka (profil praktyczny), o specjalności logistyka w przedsiębiorstwie. Studia drugiego stopnia obejmowały trzy semestry i trwały 1,5 roku. W dniu 1 października 2019r. ubezpieczony rozpoczął drugi przedostatni semestr studiów, zaś rozpoczęcie trzeciego ostatniego semestru zaplanowano na dzień 1 marca 2020r. Zgodnie z § 15 Regulaminu Wojskowej Akademii (...) w W. z dnia 30 maja 2019r. ostatni, trzeci semestr studiów kończył się dla ubezpieczonego w dniu 30 września 2020r. (Decyzja Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej z dnia 24 sierpnia 2015r., zaświadczenia o kontynuacji nauki: z dnia 12 października 2015r., z dnia 7 marca 2016r., z dnia 3 października 2016r., z dnia 6 marca 2017r., z dnia 4 października 2017r., z dnia 9 marca 2018r., z dnia 9 października 2018r.; decyzja Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej z dnia 12 lutego 2019r., zaświadczenia z dnia 2 marca 2019r., z dnia 30 września 2019r. i z dnia 27 lutego 2020r.; obwieszczenie Rektora Wojskowej Akademii (...) w W. nr (...) z dnia 14 października 2019r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Wojskowej Akademii (...) w W. - nienumerowane karty akt organu rentowego nr (...)).

Zgodnie z Regulaminem Studiów w Wojskowej Akademii (...) w W., stanowiącym załącznik do Uchwały Senatu nr (...), studia na powyższej Uczelni prowadzone są w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej jako studia pierwszego stopnia – licencjackie – prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego licencjata, trwające co najmniej 6 semestrów, a także studia pierwszego stopnia – inżynierskie – prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera, trwające co najmniej 7 semestrów oraz jako studia drugiego stopnia, prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego magistra inżyniera, trwające od 3 do 5 semestrów oraz jednolite studia magisterskie, prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego magistra, trwające 10 semestrów (§ 4 ust. 1 Regulaminu). Rok studiów oznacza dwa kolejno następujące po sobie semestry z zastrzeżeniem, że ostatni rok studiów na 7-semestralnych studiach pierwszego stopnia i pierwszy rok studiów na 3-semestralnych studiach drugiego stopnia rozpoczynających się od semestru letniego obejmuje tylko jeden semestr (§ 3 ust. 2 pkt 12 Regulaminu).

W dniu 20 lutego 2020r. M. K., będąc na drugim, przedostatnim semestrze studiów drugiego stopnia, skończył 25 lat. Zgodnie z decyzją Prorektora ds. kształcenia nr (...) z dnia 18 stycznia 2013r. nauczyciel ma obowiązek uzupełnienia ocen w systemie (...) w terminie do 5 dni roboczych od daty przeprowadzenia egzaminu. Zaliczenie przez ubezpieczonego ostatniego egzaminu zostało odnotowane w elektronicznym systemie obsługi studiów (...) w dniu 27 lutego 2020r. i z tą datą został on wpisany na ostatni semestr studiów (zaświadczenie z dnia 12 maja 2020r. – nienumerowana karta akt organu rentowego nr (...); zaświadczenie z dnia 21 grudnia 2020r., k. 22 a.s.).

W dniu 10 marca 2020r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniosek o przedłużenie prawa do renty rodzinnej na dalszy okres, tj. na ostatni rok studiów. Do ww. wniosku dołączył zaświadczenie z dnia 27 lutego 2020r. potwierdzające, że w dniu 1 marca 2020r. rozpoczął trzeci ostatni semestr niestacjonarnych studiów drugiego stopnia, a planowany termin ukończenia studiów przypada na dzień 30 września 2020r. (pismo z dnia 10 kwietnia 2020r., zaświadczenie z dnia 27 lutego 2020r. - nienumerowana karta akt organu rentowego nr (...)). Następnie w dniu 18 maja 2020r., ubezpieczony na żądanie organu rentowego, przedłożył kolejne zaświadczenie wystawione przez kierownika dziekanatu Wojskowej Akademii (...) w W. w dniu 12 maja 2020r., w którym wskazane zostało, że zaliczenie przez ubezpieczonego ostatniego egzaminu zostało odnotowane w elektronicznym systemie obsługi studiów (...) w dniu 27 lutego 2020r. i z tą datą został on wpisany na ostatni rok studiów (zaświadczenie z dnia 12 maja 2020r. – nienumerowana karta akt organu rentowego nr (...)).

W oparciu o powyższe (...) Oddział w K. wydał w dniu 27 maja 2020r. decyzję znak: (...), w której odmówił M. K. prawa do dalszej wypłaty renty rodzinnej po zmarłym ojcu. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z zaświadczenia wystawionego przez uczelnię w dniu 12 maja 2020r. wynika, że ubezpieczony uzyskał wpis na ostatni rok studiów w dniu 27 lutego 2020r., a więc już po ukończeniu 25 roku życia (decyzja ZUS z dnia 27 maja 2020r., znak: (...)) – nienumerowana karta akt organu rentowego nr (...)).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania. Przedstawiony stan faktyczny był bezsporny między stronami, zaś istota sporu w niniejszej sprawie miała wyłącznie charakter prawny, ograniczający się do interpretacji przepisów warunkujących uzyskanie prawa do renty rodzinnej dla uprawnionych pobierających naukę i wykładni pojęcia „ostatniego roku studiów w szkole wyższej”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. od decyzji z dnia 27 maja 2020r. podlegało uwzględnieniu.

Rozpoznanie sprawy w analizowanym przypadku nastąpiło na posiedzeniu niejawnym. Taką możliwość daje art. 148¹ § 1 k.p.c. (Dz.U. z 2021r., poz. 11), który przewiduje, że sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przedmiotowej sprawie okoliczności faktyczne nie były sporne, a zatem nie zachodziła potrzeba przeprowadzania dowodów. Spór dotyczył jedynie prawa. Ponadto strony nie wniosły o przeprowadzenie rozprawy. W tych okolicznościach Sąd na podstawie powołanego przepisu ocenił, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy i wydanie rozstrzygnięcia na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021r. poz. 291 ze zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia. Jeżeli jednak dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów (art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej).

W świetle brzmienia cytowanej regulacji, zasadne jest twierdzenie, że po osiągnięciu wskazanego wieku, prawo do renty rodzinnej ustaje bez względu na okres, jaki pozostał do zakończenia nauki w szkole, jeżeli jest ona odbywana w szkole niebędącej szkołą wyższą. Jedyny wyjątek - w odniesieniu do odbywania studiów w szkole wyższej - ustanowiony został w art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej, dopuszczając dalsze, maksymalne przedłużenie okresu pobierania renty rodzinnej przez dziecko, które osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, do zakończenia tego ostatniego roku studiów.

Regulacja zamieszczona w art. 68 ust. 1 pkt 2 w zw. z ust. 2 ustawy emerytalnej odnosi się do niewysłowionego co prawda semantycznie w przepisach, ale przyjmowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego pojęcia „roku akademickiego”. Ustawodawca skonstruował bowiem ww. przepisy tak, jak wymagał tego wówczas obowiązujący jeden schemat roku akademickiego, który zaczynał się jesienią, a kończył na początku lata następnego roku. Chodziło o studia z typowym okresem ich rozpoczęcia, trwania oraz zakończenia roku akademickiego przy konstrukcji studiów jednolitych, bez podziału, czy wyróżnienia na etapy, tj. studia pierwszego stopnia, czyli studia licencjackie, inżynierskie i studia drugiego stopnia, czyli studia magisterskie. Jednak na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat doszło do zmiany systemu szkolnictwa wyższego i odejścia od jednolitych studiów magisterskich, w kierunku studiów zakończonych dyplomem licencjata, a także w kierunku odrębnych magisterskich studiów uzupełniających, zakończonych obroną pracy magisterskiej i dyplomem magistra. Takie zmiany organizacyjne spowodowały, że nie zawsze kalendarzowy rok akademicki zaczyna się lub kończy zgodnie z dotychczasowym utrwalonym schematem

roku akademickiego, co jest szczególnie widoczne przy nieparzystej ilości semestrów na danym kierunku lub też w razie przesunięcia okresu studiów o pół roku. Zgodnie z postanowieniami regulaminów wyższych uczelni, zasadniczo uzyskanie stosownego wpisu na kolejny rok studiów następuje po zakończeniu poprzedniego roku studiów, a więc po zaliczeniu przedmiotów objętych programem nauczania na tym roku. Wpis na dany rok studiów stanowi potwierdzenie rozliczenia poprzedniego roku akademickiego (uzyskania zaliczeń i zdania egzaminów w semestrze letnim tego roku), ale jest także podstawą uczestnictwa w zajęciach w kolejnym roku akademickim.

Aktualne orzecznictwo zarówno Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych zauważa, że decydujące znaczenie - w zakresie ustalania, na którym roku studiów studiuje dany student, kiedy rok akademicki rozpoczyna się i kończy - posiada regulamin uczelni. Stanowisko, że określenie ostatniego roku studiów wyższych dla celów przedłużenia prawa do renty rodzinnej następuje na podstawie postanowień regulaminu studiów obowiązującego w konkretnej szkole wyższej, Sąd Najwyższy zajął już w wyroku z dnia 28 października 2003r. (II UK 138/03, OSNP 2204/15/271). W wyroku z dnia 20 kwietnia 2006r. (I UK 265/05) Sąd Najwyższy wyjaśnił natomiast, że kwestia ukończenia przez studenta jednego roku studiów i rozpoczęcia następnego nie jest uregulowana w ustawie z dnia 12 września 1990r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.), lecz określona regulaminem studiów uchwalanym przez samą uczelnię (art. 143 tej ustawy). W związku z tym ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów dokonanego na podstawie regulaminu obowiązującego daną uczelnię. W regulaminie określa się również indywidualny tok studiów, w którym daty rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych semestrów i lat studiów nie muszą zbiegać się z datami obowiązującymi ogół studentów. W każdym wypadku regulamin uczelni decyduje o tym, na którym roku studiów studiuje dany student. Również w wyroku z dnia 19 kwietnia 2006r. (II UK 134/05) Sąd Najwyższy stwierdził, że wprowadzenie regulaminu studiów nie ma charakteru normatywnego (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2000r., SK 18/99, OTK 2000/7/258) i nie należy do konstytucyjnie określonych źródeł prawa (art. 87 Konstytucji), a tylko normy prawne z takich źródeł wynikające stanowią prawo materialne (por. m.in. uzasadnienia orzeczeń Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 1998r., I CKN 907/97 i z dnia 9 lutego 1999r., I CKN 891/98), jednak musi być uznany za akt prawny konkretyzujący i uściślający znaczenie sformułowania „ostatni roku studiów w szkole wyższej”, zawartego w art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd powinien zatem najpierw określić znaczenie powyższego przepisu z uwzględnieniem postanowień regulaminu studiów, a następnie ustalić, czy ubezpieczony osiągnął 25 lat, „będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej”.

Tożsamy pogląd Sąd Najwyższy wyraził również w wyroku z dnia 8 sierpnia 2007r. (II UK 15/07). W uzasadnieniu przywołanego orzeczenia przypominał, że kwestia ukończenia przez studenta jednego roku studiów i rozpoczęcia następnego nie była uregulowana w ustawie z dnia 12 września 1990r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.), lecz określona regulaminem studiów uchwalanym przez samą uczelnię. Również po zmianie stanu prawnego i wejściu w życie z dniem 1 września 2005r. nowej ustawy z dnia 27 lipca 2005r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) kwestia organizacji studiów należy do uczelni. W związku z tym ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów dokonanego w oparciu o regulamin obowiązujący uczelnię. W regulaminie określa się również indywidualny tok studiów, w którym daty rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych semestrów i lat studiów nie muszą zbiegać się z datami obowiązującymi ogół studentów. W każdym wypadku regulamin uczelni decyduje o tym, na którym roku studiów studiuje dany student. Stanowisko Sądu Najwyższego znajduje także aprobatę w aktualnych judykatach Sądów Apelacyjnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 listopada 2013r., III AUa 296/13, LEX nr 1409112, z 9 lipca 2013 r., III AUa 2105/12, LEX nr 1353727, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 6 marca 2013 r., III AUa 5913, LEX nr 1289481, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 10 stycznia 2014r., III AUA 699/13, LEX nr 1428022).

W przedmiotowej sprawie, uwzględniając przywołane poglądy orzecznictwa oraz treść cytowanych przepisów, Sąd poddał analizie Regulamin Studiów w Wojskowej Akademii (...), gdzie studiuje ubezpieczony, który został opublikowany na stronie internetowej (...) co wskazała ww. uczelnia w korespondencji z Sądem. Zgodnie z § 15

ust. 1 i 2 powyższego Regulaminu, rok akademicki dzieli się na dwa semestry: zimowy i letni; rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Takie ujęcie systemu kształcenia odpowiada typowym organizacjom nauki w szkołach wyższych, w których poszczególne lata nauki obejmują każdorazowo po dwa semestry. Inaczej jednakże przedstawia się – również w przypadku ubezpieczonego - sytuacja, w której student rozpoczął naukę w systemie kształcenia składającym się z trzech semestrów. W tej kwestii istotne znaczenie ma treść § 3 ust. 2 pkt 12 Regulaminu, który stanowi, że użyte w Regulaminie określenie rok studiów oznacza dwa kolejno następujące po sobie semestry z zastrzeżeniem, że ostatni rok studiów na 7-semestralnych studiach pierwszego stopnia i pierwszy rok studiów na 3-semestralnych studiach drugiego stopnia rozpoczynających się od semestru letniego obejmuje tylko jeden semestr. Oznacza to, że semestr letni, przypadający na okres od dnia 1 marca 2019r. do dnia 30 września 2019r. był pierwszym rokiem studiów, natomiast w dniu 1 października 2019r. rozpoczął się ostatni rok studiów, który trwał do dnia 30 września 2020r. i obejmował dwa semestry: zimowy od dnia 1 października 2019r. do dnia 29 lutego 2020r. oraz letni od dnia 1 marca 2020r. do dnia 30 września 2020r.

Ubezpieczony ukończył 25 lat w dniu (...), będąc więc na ostatnim roku studiów. Ten ostatni rok, zgodnie z zacytowanym zapisem Regulaminu, rozpoczął się w dniu 1 października 2019r. i miał trwać do 30 września 2020r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 8 stycznia 2016r. (III AUa 322/15, LEX nr 2004617) wyjaśnił, że pozbawione racjonalnych podstaw jest różnicowanie studentów niektórych kierunków, w zależności czy kontynuują naukę na studiach jednolitych (jednostopniowych - pięcioletnich na przykład kierunku prawo, lekarskich, dentystycznych), czy też studiów dwustopniowych, lub w sytuacji, gdy studenci rozpoczęli, bądź zakończyli studiowanie niezgodnie z dotychczasowym schematem, podczas gdy pozostali studenci, zaczynający rok akademicki w październiku i kończący taki rok latem lub wczesną jesienią, mieliby prawo do renty rodzinnej.

Mając zatem na względzie powyższe rozważania, wskazać należy, że zawarte w art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej sformułowanie „będąc na ostatnim roku studiów” odnosi się do faktycznego ostatniego roku pobierania nauki na uczelni. Nie ulega zatem wątpliwości, że w przypadku trysemestralnego toku studiów ubezpieczony, mimo ukończenia 25 roku życia w czasie drugiego semestru, był studentem ostatniego roku studiów, a zatem przysługuje mu uprawnienie do przedłużenia prawa do renty rodzinnej do zakończenia tego roku studiów, tj. do dnia 30 września 2020r.

Sąd Okręgowy uwzględnił więc odwołanie M. K. i uznając je za zasadne, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do renty rodzinnej na okres od dnia 1 marca 2020r. do dnia 30 września 2020r.